

**Udlændinge- og
Integrationsministeriet**

Styrelsen for International
Rekruttering og Integration

Bedømmelsesvejledning

Mundtlig del af Prøve i Dansk 3

December 2023

Indhold

Forord	side 3
Faglige mål	side 4
Oversigt over prøven	side 5
Bedømmelseskriterier	
Top	side 6
Midt	side 7
Bund	side 18
7-trins-skalaen	side 9
Bedømmerark	side 9
Begrundede bedømmelser	
Lydfiler på SIRIs hjemmeside	side 12
Præstation til karakteren 10	side 13
Præstation til karakteren 7	side 15
Præstation til karakteren 02	side 17
Prøvegrundlag, delprøve 2	
Emne C: Arbejde og karriere, sommer 2013 (præstationerne til 7 og 02)	side 19
Emne A: Arbejdstid, sommer 2022 (Præstationen til 10)	side 22
Emne B: Overvågning, sommer 2022 (Præstationen til -3)	side 25
Bilag	
Bilag 1: Der måles på sprog, ikke på viden	side 28
Bilag 2: Eksamination og bedømmelse af selvstuderende, der ikke umiddelbart har de forudsætninger, der forventes af prøvedeltagere ved PD3	side 29

Forord

Formålet med denne bedømmelsesvejledning er at medvirke til at sikre en korrekt bedømmelse af mundtlige præstationer ved Prøve i Dansk 3.

Bedømmelsesvejledningen er et arbejdsredskab og henvender sig først og fremmest til udpegede og beskikkede censorer samt eksaminatorer, der er de centrale aktører til sikring af en korrekt bedømmelse.

Bedømmelsesvejledningen henvender sig også til de lærere, der underviser frem mod prøven, da det er væsentligt, at lærerne er godt inde i faglige mål og bedømmelseskriterier for prøven, så de kan medtænke og informere om dem i undervisningen.

Ud over en beskrivelse af faglige mål og bedømmelseskriterier indeholder vejledningen også SIRIs begrundede bedømmelser, dvs. der er givet karakterer af kursistbesvarelser med begrundelser ud fra bedømmelseskriterierne. Disse begrundede bedømmelser er en udmøntning af bedømmelseskriterierne i praksis og er dermed en central del af bedømmelsesvejledningen.

Styrelsen for International Rekruttering og Integration

Faglige mål: PD3, mundtlig kommunikation

(jf. Common European Framework, B2)

Samlet færdighed

Kan udtrykke sig om almene og samfundsmæssige emner.

Kan udtrykke sig i et sammenhængende og umiddelbart forståeligt og forholdsvis nuanceret sprog med en forholdsvis høj grad af kompleksitet og korrekthed.

Kan forstå hovedparten af almindeligt forekommende kommunikation, hvor der anvendes et forholdsvis nuanceret sprog med en forholdsvis høj grad af kompleksitet.

Pragmatisk færdighed

Kan holde en forberedt, organiseret og sammenhængende præsentation af et alment og samfundsmæssigt emne.

Kan forstå sprogligt og indholdsmæssigt forholdsvis komplekse spørgsmål om almene og samfundsmæssige emner.

Kan fortælle, forklare, begrunde, tage stilling og argumentere.

Lingvistisk færdighed

Har ordforråd til at tale om almene og samfundsmæssige emner.

Har kontrol over en del forholdsvis lavfrekvent ordforråd, naboordsforbindelser og faste udtryk.

Kommunikerer med en forholdsvis høj grad af syntaktisk og morfologisk korrekthed samt syntaktisk variation og kompleksitet.

Udtalen er forståelig.

Oversigt over prøven

	Delprøve 1		Delprøve 2
	Præsentation af forberedt emne	Opfølgende spørgsmål til præsentationen	Spørgsmål til uforberedt emne
Tid*	ca. 2 min.	Ca. 2½ min.	Ca. 4½ min.
Mål	- Fortælle sammenhængende	- Svare på opklarende/uddybende spørgsmål - Svare på spørgsmål, der kræver forklaring og begrundelse - Svare på spørgsmål, der kræver stillingtagen og argumentation	- Svare på obligatoriske spørgsmål - Svare på opklarende/uddybende spørgsmål - Svare på spørgsmål, der kræver forklaring og begrundelse - Svare på spørgsmål, der kræver stillingtagen og argumentation
Prøvegrundlag	Et emne	Spørgsmål fra eksaminator	Spørgsmål fra eksaminator
Prøveforløb	Prøvedeltager præsenterer et emne	Prøvedeltager svarer på spørgsmål til emnet	Prøvedeltager svarer på spørgsmål til emnet.

* Hver af de to delprøver varer 5 minutter, inkl. instruktioner.

Bedømmelseskriterier – PD3, mundtlig kommunikation

Karakter	Vejledende beskrivelse
Top	<p><i>Gives for den særdeles gode opfyldelse af de faglige mål.</i></p> <p>Præsentation af forberedt emne: Præsentationen er godt organiseret i punkter og afsnit. Prøvedeltager indleder præsentationen med en disposition, og det er undervejs i præsentationen tydeligt, hvilket underpunkt der tales om, så præsentationen er nem at følge. Præsentationen er sammenhængende og indholdsmæssigt klart og sprogligt præcist formidlet, og udtale og prosodi understøtter præsentationen godt.</p> <p>Opfølgende spørgsmål til præsentationen: Prøvedeltager udviser forståelse af og kan ubesværet svare på opklarende og uddybende spørgsmål samt spørgsmål, der kræver forklaring, begrundelse, stillingtagen eller argumentation, det vil sige give indholdsmæssigt klare og relevante svar uden behov for hjælp fra eksaminator.</p> <p>Spørgsmål til uforberedt emne: Prøvedeltager udviser forståelse af og kan ubesværet svare på både første og andet obligatoriske spørgsmål samt opfølgende spørgsmål og give indholdsmæssigt klare og relevante svar uden behov for hjælp fra eksaminator.</p> <p>Lingvistisk færdighed: Prøvedeltager har kontrol over og gør brug af en god og varieret syntaks og en del forholdsvis lavfrekvente ord og udtryk, der gør det muligt at svare klart og præcist på alle typer af spørgsmål. Prosodien og udtalen understøtter godt og præcist formidlingen.</p>

Midt

Gives for den gode opfyldelse af de faglige mål.

Præsentation af forberedt emne: Præsentationen er overvejende godt organiseret i punkter og afsnit. Prøvedeltager indleder præsentationen med en disposition, og det er undervejs i præsentationen overvejende tydeligt, hvilket underpunkt der tales om, så præsentationen overvejende er nem at følge. Prøvedeltager afslutter kort, men dog typisk lidt stereotyp, fx ved brug af udtrykket 'alt i alt mener jeg' efterfulgt af et typisk ikke helt relevant udsagn. Præsentationen er overvejende sammenhængende og indholdsmæssigt overvejende klart og sprogligt overvejende præcist formidlet, og udtale og prosodi understøtter overvejende præsentationen godt.

Opfølgende spørgsmål til præsentationen: Prøvedeltager udviser forståelse af og kan i overvejende grad ubesværet svare på opklarende og uddybende spørgsmål, men har typisk brug for lidt hjælp af eksaminator for at svare fyldestgørende på spørgsmål, der kræver forklaring, begrundelse, stillingtagen eller argumentation, det vil sige give indholdsmæssigt overvejende klare og relevante svar.

Spørgsmål til uforberedt emne: Prøvedeltager udviser forståelse af og kan i overvejende grad ubesværet svare på første obligatoriske spørgsmål samt opfølgende spørgsmål og give indholdsmæssigt overvejende klare og relevante svar.

Prøvedeltager udviser overvejende forståelse af og kan nogenlunde ubesværet svare på andet obligatoriske spørgsmål og give indholdsmæssigt nogenlunde klare og relevante svar, men har typisk brug for nogen hjælp fra eksaminator, fx i form af gentagelse eller omformulering af spørgsmål eller i form af opsamling på eller opklaring af prøvedeltagers svar, fx: "Du mener altså...", og "Du siger altså...".

Lingvistisk færdighed: Prøvedeltager har nogenlunde kontrol over og gør brug af en nogenlunde god og varieret syntaks. Prøvedeltager har kontrol over nogle forholdsvis lavfrekvente ord og udtryk, men der forekommer typisk nogle mindre præcise ordvalg og/eller ordvalgsfejl, så nogle spørgsmål kun besvares stort set klart og præcist. Prosodien og udtalen understøtter overvejende formidlingen godt og præcist.

<p>Bund</p>	<p><i>Gives for den netop acceptable grad af opfyldelse af de faglige mål.</i></p> <p>Præsentation af forberedt emne: Præsentationen er nogenlunde disponeret i punkter og afsnit. Prøvedeltager indleder præsentationen med en disposition, men markerer undervejs i præsentationen kun mindre klart, hvilket underpunkt der tales om, så præsentationen kun er nogenlunde nem at følge. Prøvedeltager afslutter typisk ikke præsentationen, eller også afsluttes præsentation stereotyp, fx ved brug af udtrykket 'alt i alt mener jeg' efterfulgt af et udsagn, der kun i mindre grad er relevant. Præsentationen er nogenlunde sammenhængende, men dog indholdsmæssigt og sprogligt ikke helt klart og præcist formidlet, og udtale og prosodi understøtter kun i mindre grad præsentationen.</p> <p>Opfølgende spørgsmål til præsentationen: Prøvedeltager udviser overvejende forståelse af og kan nogenlunde ubesværet svare på opklarende og uddybende spørgsmål, men indholdsmæssigt kun i mindre grad give klare og relevante svar, og har typisk behov for nogen hjælp fra eksaminator for at svare på spørgsmål, der kræver forklaring, begrundelse, stillingtagen eller argumentation, fx i form af gentagelse eller omformulering af spørgsmål eller i form af opsamling på eller opklaring af prøvedeltagers svar, fx: "Du mener altså...", og "Du siger altså...".</p> <p>Spørgsmål til uforberedt emne: Prøvedeltager udviser overvejende forståelse af, men kan kun nogenlunde ubesværet svare på første obligatoriske spørgsmål samt opfølgende spørgsmål og give indholdsmæssigt nogenlunde klare og relevante svar, og har typisk brug for nogen hjælp fra eksaminator, fx i form af gentagelse eller omformulering af spørgsmål eller i form af opsamling på eller opklaring af prøvedeltagers svar, fx: "Du mener altså...", og "Du siger altså...".</p> <p>Prøvedeltager udviser nogenlunde forståelse af, men kan ikke helt klart og præcist svare på andet obligatoriske spørgsmål samt opfølgende spørgsmål. Prøvedeltager svarer typisk kort og upræcist og har typisk brug for en del hjælp fra eksaminator for at formulere et svar og kan typisk ikke give indholdsmæssigt klare og relevante svar.</p> <p>Lingvistisk færdighed: Prøvedeltager har i mindre grad kontrol over og gør i mindre grad brug af en god og varieret syntaks. Prøvedeltager har typisk kontrol over højfrekvente ord og udtryk, men kun i mindre grad over forholdsvis lavfrekvente ord og udtryk. Der forekommer typisk flere ordvalgsfejl ved mindre frekvente ordvalg, og prøvedeltager svarer derfor ikke klart og præcist på alle spørgsmål. Prosodien og udtalen understøtter kun i mindre grad formidlingen.</p>
--------------------	--

7-trins-skalaen

KARAKTER	BETEGNELSE	OPFYLDELSE AF FAGLIGE MÅL
12	Fremragende	Særdeles god
10	Fortrinlig	Meget god
7	God	God
4	Jævn	Nogenlunde
02	Tilstrækkelig	Netop acceptabel
00	Utilstrækkelig	Ikke acceptabel
- 3	Ringe	Ringe

Bedømmerark

Af bedømmerarket side 7-8 fremgår det, hvad der er fokus på i bedømmelsen af mundtlig kommunikation.

Bedømmelsen af kommunikativ sprogfærdighed tager afsæt i Lyle F. Bachmanns beskrivelse af 'Communicative Language Ability', som beskrevet i 'Fundamental Considerations in Language Testing', Oxford University Press, 1990. Bachmanns model over kommunikativ sprogfærdighed følges dog ikke slavisk, men er i nogen grad justeret til ud fra de behov, der viser sig ved bedømmelse af de fire danskprøver, jf. justeret Bachman-model over kommunikativ sprogfærdighed. Find modellen her: [Bedømmelsesvejledninger og lydfiler \(danskogproever.dk\)](http://danskogproever.dk)

Præstationerne bedømmes efter 7-trins-skalaen (se ovenfor). Af beskrivelsen af 7-trins-skalaen fremgår det, hvilke ord der bliver brugt i de begrundede bedømmelser til at beskrive graden af opfyldelse af de faglige mål.

Danskprøverne er sprogprøver, og i bedømmelsen af skriftlige besvarelser og mundtlige præstationer måles der ikke eksplicit på viden (se bilag 1).

Prøvedeltager: _____

Brug af bedømmerarket

Mens du lytter til præstationen skal du tage noter, herunder eksempler på prøvedeltagernes sprog (inkl. fejl og mangler), og løbende bedømme delprøverne holistisk ud fra de faglige mål.

Efter din umiddelbare bedømmelse skal du vurdere præstationen ud fra forskellige fokuspunkter vedrørende den kommunikative sprogfærdighed, der kan understøtte eller kvalificere din bedømmelse. Her inddrager du dine noter.

Efter du har vurderet fokuspunkterne, skal du give præstationen en endelige karakter.

Delprøve 1 – Præsentation af forberedt emne	Top	Midt	Bund	Under niveau
Kommunikativ sprogfærdighed (opbygning, sammenhæng, udtale)				
Noter:				

Delprøve 1 – Opfølgende spørgsmål til præsentationen	Top	Midt	Bund	Under niveau
Pragmatisk færdighed (sproghandlinger)				
Lingvistisk færdighed (ordvalg, syntaks, morfologi, udtale)				
Noter:				

Delprøve 2 – Spørgsmål til uforberedt emne	Top	Midt	Bund	Under niveau
Pragmatisk færdighed (sproghandlinger)				
Lingvistisk færdighed (ordvalg, syntaks, morfologi, udtale)				
Noter:				

Karakter:

Begrundede bedømmelser

Lydfiler på SIRIs hjemmeside:

[Bedømmelsesvejledninger og lydfiler \(danskogproever.dk\)](https://danskogproever.dk)

På SIRIs hjemmeside ligger der lydfiler til mundtlige præstationer til seks af de syv karakterer på karakterskalaen. Der er i denne vejledning eksempler på begrundede bedømmelser af præstationer til karaktererne 10, 7 og 02.

Prøvegrundlaget for præstationerne til karaktererne 12, 7, 4, 02 og 00 stammer fra sommerprøven 2013 (Emne C: Arbejde og Karriere).

Prøvegrundlaget for præstationen til karakteren 10 stammer fra sommerprøven 2022 (Emne A: Arbejdstid).

Der er på SIRIs hjemmeside og i denne vejledning kun medtaget eksempler på mundtlige præstationer af prøvedeltagere fra målgruppen for prøven, dvs. kursister som har en mellemlang eller lang skole- og uddannelsesbaggrund fra hjemlandet. Der kan imidlertid også være andre, der går op til prøven end prøvedeltagere fra målgruppen.

Det kan fx dreje sig om yngre prøvedeltagere, der er født eller opvokset i Danmark, og som følge heraf har et korrekt eller tilnærmelsesvis korrekt dansk talesprog, når der er tale om personnære emner og alment hverdagsprog, men ikke er i stand til at honorere kravene i prøvegrundlaget. For disse prøvedeltagere må der ved karaktergivningens tages særlige hensyn (se bilag 2).

Nedenfor er der begrundede bedømmelser af besvarelserne til karaktererne 10, 7 og 02.

Bedømmelse af præstationen til karakteren 10

Delprøve 1 – Præsentation af forberedt emne

Opbygning og sammenhæng
Udtale

Prøvedeltager indleder præsentationen med at fortælle, at vi har stort fokus på økologi i Danmark, og at hun vil fortælle om fordele og ulemper ved økologi. Hun markerer undervejs i præsentationen tydeligt, hvilket underpunkt der tales om, så præsentationen er nem at følge, fx *den største ulempe ved...; en anden ulempe kunne være...*

Prøvedeltager afslutter kort sin præsentation: *Alt i alt må jeg alligevel sige, at der er flere fordele end ulemper ved økologiske fødevarer.* Det fremgår dog ikke af hendes præsentation, at fordelene er flere end ulemperne.

Præsentationen er sammenhængende og indholdsmæssigt udfoldet og klart formidlet, blandt andet ved brug af forholdsvis lavfrekvente ord og udtryk og komplekse syntagmer.

Udtale og prosodi understøtter præsentationen overvejende godt. Dog er der nogle steder unaturlig prosodi og afvigende udtale, som er forstyrrende men ikke hæmmende for forståeligheden (fx *madbudgeten?, arealer, føder, diversitet osv.*)

Delprøve 1 – Opfølgende spørgsmål til præsentationen

Pragmatisk færdighed (sproghandlinger)

Prøvedeltager udviser forståelse af og kan overvejende ubesværet svare på opfølgende spørgsmål. Hun kan udbyde og eksemplificere sine svar, fx til spørgsmål om dyrevelfærd uddyber hun: *"Ja, man kan snakke om flere aspekter på området. Man kan snakke om hvilke foder, dyrene har adgang til. Og hvilke mærker (marker) gør eller udendørs arealer de har adgang til. Så hvis man køber økologiske, støtter man en produktionsform som giver noget adgang og flere udendørsarealer til dyrene og også sikrer at de får adgang til bedre føder (foder)."*

Og til spørgsmål, om hvad samfundet kan gøre for at få os til at købe mere økologisk, svarer hun: *"Samfundet kunne skave(skabe) kampagner eller hjælpe supermarkeder eller organisationer at få mennesker blive klogere på den emne med reklamer, sociale mediakampagner, opslag eller andre."*

Delprøve 2 – Spørgsmål til uforberedt emne

Pragmatisk færdighed (sproghandlinger)

Prøvedeltager udviser forståelse af og svarer i overvejende grad ubesværet på både første og andet obligatoriske spørgsmål og giver indholdsmæssigt klare og relevante eksempler, forklaringer, uddybninger, begrundelser med lidt hjælp fra eksaminator/censor.

Fx svarer prøvedeltager til spørgsmålet om, hvilke problemer det kan bringe, at man arbejder meget: *"Det betyder, at måske de ikke har mulighed for at være sammen så meget som de havde lyst til, og det kan være svært at skabe et godt forhold mellem familiemedlemmer. Og måske børnene har det svært når de kan ikke se deres forældre så meget, som de andre børn kan."*

Og når hun i første omgang svarer uklart på andet obligatoriske spørgsmål, og censor beder om uddybning, kan hun gøre det: *"Ja, hvis man arbejder ikke så meget som vi gjorde det nu, det kunne være fordele for samfundet fordi din tilfredshedsniveau eller generel glæde ville være højere, og derfor kunne vi være det lykkeligste land i verden igen.*

Delprøve 1 og 2 – Lingvistisk færdighed

Ordvalg, syntaks, morfologi, udtale

Prøvedeltager gør brug af en god og varieret syntaks og af forholdsvis nuancerede ordvalg. Der er en del forholdsvis lavfrekvente ord eller udtryk, der gør det muligt at svare præcist på de opfølgende spørgsmål, så indholdet fremstår klart, fx *produktionsformer som giver adgang til udendørsarealer, tilfredshedsniveau, bidrage til samfundet...*

Sproget understøtter godt og præcist udfoldelsen af eksempler, forklaringer, uddybninger, begrundelser og argumenter, og prosodien og udtalen understøtter overvejende godt og præcist formidlingen. Der er udtalefejl på enkeltord, der indimellem forstyrrer forståeligheden, fx *foder/føder; skabe/skave; marker/mærker, adgang /afgang*). Det er dog muligt at forstå ordene på baggrund af konteksten.

Der er også eksempler på upræcist ordvalg, som fx *"psykologiske sygdomme", "borgerne", "In generelt", "bruge læger"*. Taletempoet er lidt tøvende med mange *"tænkepauser"* som *øhmmm... aaah... emmmm osv.*

Bedømmelse af præstation til 7

Delprøve 1 – Præsentation af forberedt emne

Opbygning og sammenhæng

Udtale

Prøvedeltager indleder præsentationen med, at han vil fortælle om, 1) statistikker i forhold til folkeskole og privatskole, 2) hvorfor nogle forældre vælger privatskole, 3) privatskole og folkeskole med fokus på fordele og ulemper – men det er ikke klart af introduktionen, at det er i forhold til det danske samfund.

Punkt 2 og 3 er omfattende punkter at fortælle om inden for tidsrammen. I punkt 2 bliver de to grunde til at forældre vælger privatskole (egne værdier og normer/frygten for at de lærer for lidt i folkeskolen) kun nævnt i overskriftform, og punkt 3 er ikke helt klart organiseret. Forbinderordene *på den ene side/på den anden side* er ikke optimale, da der siges noget positivt om folkeskolen og noget negativt om privatskolen. Det sidste punkt om familier med mange børn passer ikke helt ind i den øvrige argumentation, der tematiserer økonomisk ulighed.

Prøvedeltager har generelt en god udtale og prosodi. På sætningsniveau er der god brug af tryk på centrale ord i sætningen, hvilket understøtter indholdet og gør det nemt at følge. Til gengæld har prøvedeltager ind imellem problemer med ordtryk fx "MANG-fold-dig-hed", hvilket kombineret med et hurtigt taletempo gør, at man i de passager skal koncentrere sig for at følge prøvedeltagerens præsentation.

Delprøve 1 – Opfølgende spørgsmål til præsentationen

Pragmatisk færdighed (sproghandlinger)

Prøvedeltager udviser forståelse af eksaminators spørgsmål. Eksaminator beder ham først uddybe punktet om forældrenes normer og værdier, og prøvedeltager uddyber med eksempler, men uden dog at udfolde eller nuancere sin uddybning.

Svaret på spørgsmålet om fordele og ulemper er ikke helt fyldestgørende, da det er uklart, hvordan det kan skabe ulighed, at støtte til privatskoler er en økonomisk belastning for staten.

Prøvedeltager svarer nogenlunde ubesværet på spørgsmålet om de fordele, børn har, der har gået på privatskole, dog er svaret ikke helt klart på grund af lingvistisk usikkerhed, fx: *"Jeg synes... jeg synes måske i privatskole de har flere muligheder, fordi privatskoler de fokuserer meget på deres studerer, de giver dem flere opgaver på den måde udvikle deres social, på den måde udvikle deres faglige kompetence"*.

Svaret på sidste spørgsmål om, hvad folkeskolen kan gøre for at gøre sig mere attraktiv, besvarer prøvedeltager også indholdsmæssigt lidt uklart, da det fx ikke gøres klart, hvad han mener med *et nyt uddannelsessystem* eller hvorfor et særligt fokus på sport skulle hjælpe i konkurrencen med privatskolerne.

Delprøve 2 – Spørgsmål til uforberedt emne

Pragmatisk færdighed (sproghandlinger)

Prøvedeltager udviser forståelse af og svarer i overvejende grad ubesværet på første obligatoriske spørgsmål med klare og relevante eksempler. På det opfølgende spørgsmål om problemer ved karrierejob bliver prøvedeltager lidt mere dramatisk end argumentationen kan bære, men til gengæld samles der godt op til sidst: *"Måske man kan lide af stress som kan udvikle depression eller måske selvmord. Måske forsømmer man familien, det vil sige, man har ikke lang tid at tilbringe med familien. Man har ikke tæt på relation med børn. På den måde tror jeg, at der er negative konsekvenser overskygger der er positive konsekvenser"*.

Prøvedeltager kan nogenlunde ubesværet svare på andet obligatoriske spørgsmål. Det fremgår dog ikke klart af prøvedeltagers svar, om han har forstået spørgsmålet om fordele og ulemper ved at arbejde og fritid ikke er adskilt, og han gentager i vid udstrækning svaret på det første obligatoriske spørgsmål med mange af de samme ord: *"Derfor de arbejder for lang, de forsømmer deres familier, de har ikke tid at blive sammen med deres venner, nyder liv. Men fordel, på den anden side kan være udvikling, en stor fordel, fx dvs. de bliver ...mmmm.. mennesker ser op til dem, de er ambitiøse, de tjener meget penge"*.

Han tilføjer derfor ikke for alvor noget nyt til sin argumentation eller demonstrerer nye sproghandlinger. Til eksaminators opfølgende spørgsmål om ansvaret for at sætte grænser, svarer prøvedeltager kort og uden at forklare eller uddybe sine svar, før tiden er gået: *"Jeg tror, jeg tror, at arbejdsgiver skal sætte grænser mellem privattid, mellem privatliv og arbejdsliv. Det vil sige, vi skal have en lovsgivning og regler og restriktioner, at man skal arbejde kun i 8 timer hver dag 5 dage om ugen."*

Delprøve 1 og 2 – Lingvistisk færdighed

Ordvalg, syntaks, morfologi, udtale

Prøvedeltager gør brug af en nogenlunde god og varieret syntaks, men der udelades også indimellem funktionsord, der mangler inversion, og der forekommer også ordvalgsfejl, se eksemplerne ovenfor, men der er dog også forholdsvis nuancerede ordvalg (fx *forsømmer, regler og restriktioner*), så sproget alt i alt i nogenlunde overvejende grad understøtter udfoldelsen af forklaringer og uddybninger, så indholdet fremstår overvejende klart.

Udtale og prosodi understøtter overvejende godt formidlingen. Dog gør det høje taletempo, at små udtalefejl i fx *restriktioner* og *arbejdsgiver*, bliver forstyrrende for forståelsen, så man indimellem skal anstrenge sig lidt for at følge med. Det samme gør sig gældende for ordtryk, som nævnt under delprøve 1.

Karakter: 7

Bedømmelse af præstation til 02

Delprøve 1 – Præsentation af forberedt emne

Opbygning og sammenhæng

Udtale

Prøvedeltager indleder præsentationen med, at hun vil tale om, 1) hvad folkeskolen er og 2) fordele og ulemper. Taletempoet er meget langsomt, hvilket er problematisk i forhold til at levere en adækvat præsentation inden for tidsrammen. Prøvedeltager udfolder således ikke indholdet, så det fremstår klart. Fx er det svært at vide præcist, hvad prøvedeltager mener med: *"Det er kommun, lærer og staten, der har ansvar for skolerne, men det er staten, der bestemmer, hvad der skal være."* I punkt 2 fortæller hun ikke om ulemper, og hun afslutter heller ikke præsentationen.

Delprøve 1 – Opfølgende spørgsmål til præsentationen

Pragmatisk færdighed (sproghandlinger)

Prøvedeltager udviser forståelse af eksaminators spørgsmål, men kan ikke ubesværet svare på opfølgende spørgsmål. Det er indholdsmæssigt ikke klart, hvad hun svarer til spørgsmålet, om det er vigtigt for samfundet, at vi har både privatskoler og folkeskoler: *"Så hvis man kan betale for deres børn at gå på en privatskole, det er ok. Men hvis man kan ikke, den børn kommer ikke til at mangle skole, folkeskole"*.

Det er heller ikke klart, hvad hun svarer til, om det er rimeligt at staten også støtter betaling til privatskoler: *"Når staten betaler lidt til privatskole, så er det lighed, så rige mennesker kan også, øhm, have nogle penge tilbage. Ja, så det er lighed. Ikke kun dem betaler for deres børn. Fordi halle betaler skat, så halle skal have lidt tilbage."*

Spørgsmålene ligger dog ikke i direkte forlængelse af prøvedeltagerens præsentation og ligger også på et meget højt abstraktionsniveau. Eksaminator kunne i stedet have bedt om opklaring og uddybning af kommunens, statens, lærernes roller samt fordele og ulemper for at fremkalde et tilstrækkeligt bedømmelsesgrundlag.

Delprøve 2 – Spørgsmål til uforberedt emne

Pragmatisk færdighed (sproghandlinger)

Prøvedeltager udviser forståelse af og kan overvejende ubesværet svare på første obligatoriske spørgsmål og give et indholdsmæssigt minimalt og dermed kun nogenlunde klart svar, men med relevante eksempler: *"Det er mange grunde, for nogle mennesker foretrækker karrierejob, selvom det er svært. Måske fordi de vil gerne have godt liv. De vil gerne have tjene mere penge. De vil gerne have respekt i samfundet. De vil gerne have løn."* På det opfølgende spørgsmål uddyber prøvedeltager, hvorfor det er svært.

Prøvedeltager udviser nogenlunde forståelse, men kan ikke helt klart svare på andet obligatoriske spørgsmål, hvor prøvedeltager giver et indholdsmæssigt minimalt svar på spørgsmålet, og hvor eksaminator ad flere forsøg prøver at få prøvedeltager til at uddybe: *"Jahh, ulemper kan være, at der ikke sætter grænser mellem arbejdstiden og fri-, fri-, fritiden."* Eksaminator: *"Kan du fortælle lidt mere om det?": "Fordi de arbejder hele tiden, selvom de er hjemme og de har ferie. De arbejder, de tjekker deres mail. De har ikke tid at slappe af. De tænker om arbejde."* Spørgsmålet med fordele ved, at arbejde og fritid ikke er adskilt bliver ikke besvaret klart: *"Du kun være at sidde i*

kontor, når du arbejder, du kan have noget tid at slappe af. Måske du kan sove lidt, når du står op, du kan...", men eksaminator beder ikke om opklaring.

Delprøve 1 og 2 – Lingvistisk færdighed

Ordvalg, syntaks, morfologi, udtale

Prøvedeltageren gør i overvejende grad brug af en elementær, men overvejende korrekt syntaks: *"Fordi de arbejder hele tiden, selvom de er hjemme og de har ferie. De arbejder, de tjekker deres mail. De har ikke tid at slappe af. De tænker om arbejde."*

Prøvedeltager gør brug af gode ordvalg ved højfrequente ord, men der er ikke mange lavfrekvente eller forholdsvis lavfrekvente ordvalg. Dette sammen med et langsomt taletempo gør, at sproget kun i mindre grad understøtter udfoldelsen af forklaringer og begrundelser.

Karakter: 02

Illustration: Niels Roland
MAJ-JUNI 2013

Emne C: Arbejde og karriere

Eksaminator skal følge retningslinjer og input nedenfor. Hvis der vælges en friere sproglig formulering, skal instruktioner og spørgsmål indholdsmæssigt og sprogligt ligge så tæt på forlægget som muligt.

Eksaminator beder prøvedeltager trække et af de tre emner.

Ark med to billeder

Arket med billeder lægges frem foran prøvedeltager, og eksaminator siger:

“Her er der to billeder, som viser nogle situationer, der handler om emnet arbejde og karriere.

Du har nu ca. 10 sekunder til at kigge på billederne.”

Efter ca. 10 sekunder siger eksaminator:

“Vil du godt beskrive kort, hvad der sker i de to situationer?”

Første obligatoriske spørgsmål

Eksaminator vælger spørgsmål A eller spørgsmål B.

A. “Nogle mennesker vælger et karrierejob, selv om det ofte betyder lange arbejdsdage. Hvorfor tror du så alligevel, de vælger det?”

Forslag til opfølgende spørgsmål:

“Hvilke problemer tror du, der kan være ved at have et karrierejob med lange arbejdsdage?”

B. "Nogle mennesker vælger at have egen forretning, selv om det tager næsten al deres tid. Hvorfor tror du så alligevel, de vælger det?"

Forslag til opfølgende spørgsmål:

"Hvilke problemer tror du, der kan være ved at have en forretning, der tager næsten al ens tid?"

Andet obligatoriske spørgsmål

"For mange karrieremennesker er arbejde og fritid ikke adskilt. Hvilke fordele og ulemper mener du, der kan være ved det?"

Forslag til opfølgende spørgsmål:

"Hvad tror du, at sammenblandingen af arbejde og fritid betyder for det sociale samvær med f.eks. familie eller venner?"

Når obligatoriske og opfølgende spørgsmål er stillet, og tiden er gået, siger eksaminator: "Tak, så er prøven forbi."

At arbejde på deltid

At arbejde meget

Illustration: Niels Roland

MAJ-JUNI 2022

A. Arbejdstid

Eksaminator skal følge retningslinjer og input nedenfor. Hvis det bliver nødvendigt at gentage et obligatorisk spørgsmål i en friere sproglig formulering, skal spørgsmålet indholdsmæssigt og sprogligt ligge så tæt på forlægget som muligt.

Ark med to billeder

Arket med billeder lægges frem foran prøvedeltager, og eksaminator siger:

”Her er der to billeder, som viser nogle situationer, der handler om emnet *Arbejdstid*.

Du har nu ca. 10 sekunder til at kigge på billederne.”

Efter ca. 10 sekunder siger eksaminator:

”Vil du godt beskrive kort, hvad der sker i de to situationer?”

Første obligatoriske spørgsmål

Eksaminator vælger spørgsmål A eller spørgsmål B.

A. ”Der er nogle, der arbejder på deltid, selvom de er glade for deres job. Hvorfor tror du, det er sådan?”

Forslag til opfølgende spørgsmål:*

”Hvad tror du, det kan betyde for ens karriere, at man arbejder på deltid?”

B. ”Der er nogle, der arbejder meget, selvom de har familie og børn. Hvorfor tror du, det er sådan?”

Forslag til opfølgende spørgsmål:*

”Hvad tror du, det kan betyde for forholdet til familie og børn, at man arbejder meget?”

* Opfølgende spørgsmål skal være situationstilpassede prøvedeltagerens svar på det obligatoriske spørgsmål. Der kan stilles andre opfølgende spørgsmål end det her anførte. Opfølgende spørgsmål skal stilles i den udstrækning, eksaminator vurderer, at det er nødvendigt for at fremkalde et tilstrækkeligt bedømmelsesgrundlag.

Andet obligatoriske spørgsmål:

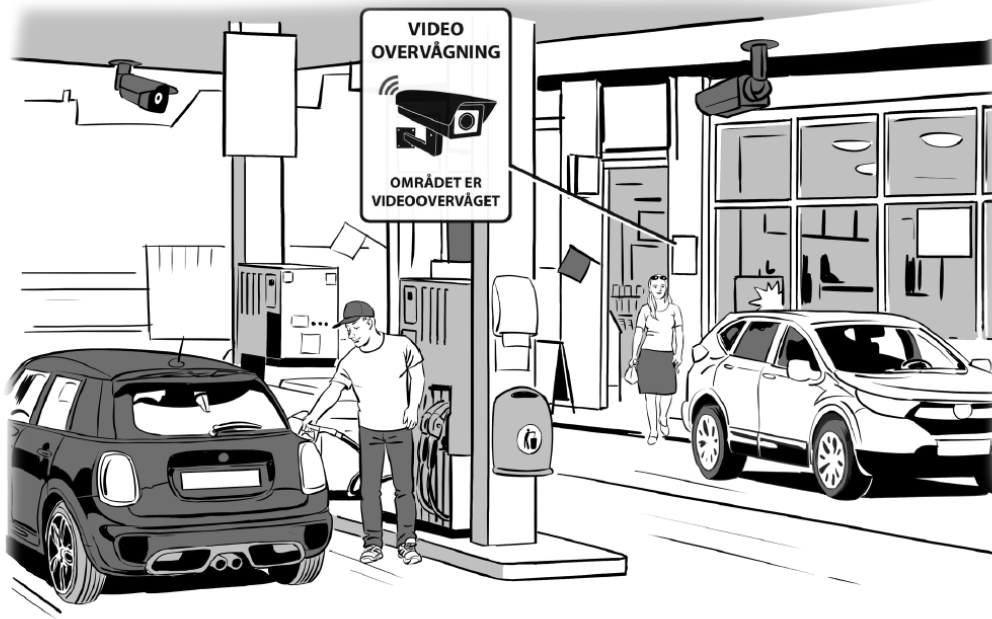
”Der er nogle, der mener, at den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid skal sættes ned til ca. 30 timer om ugen. Hvilke fordele og ulemper mener du, der kan være ved det for samfundet?”

Forslag til opfølgende spørgsmål:*

”Hvad tror du, det vil betyde for medarbejdernes effektivitet, hvis den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid sættes ned til ca. 30 timer om ugen?”

* Opfølgende spørgsmål skal være situationstilpassede prøvedeltagerens svar på det obligatoriske spørgsmål. Der kan stilles andre opfølgende spørgsmål end det her anførte. Opfølgende spørgsmål skal stilles i den udstrækning, eksaminator vurderer, at det er nødvendigt for at fremkalde et tilstrækkeligt bedømmelsesgrundlag.

Videovervågning på offentlige steder

Videovervågning i boligområder

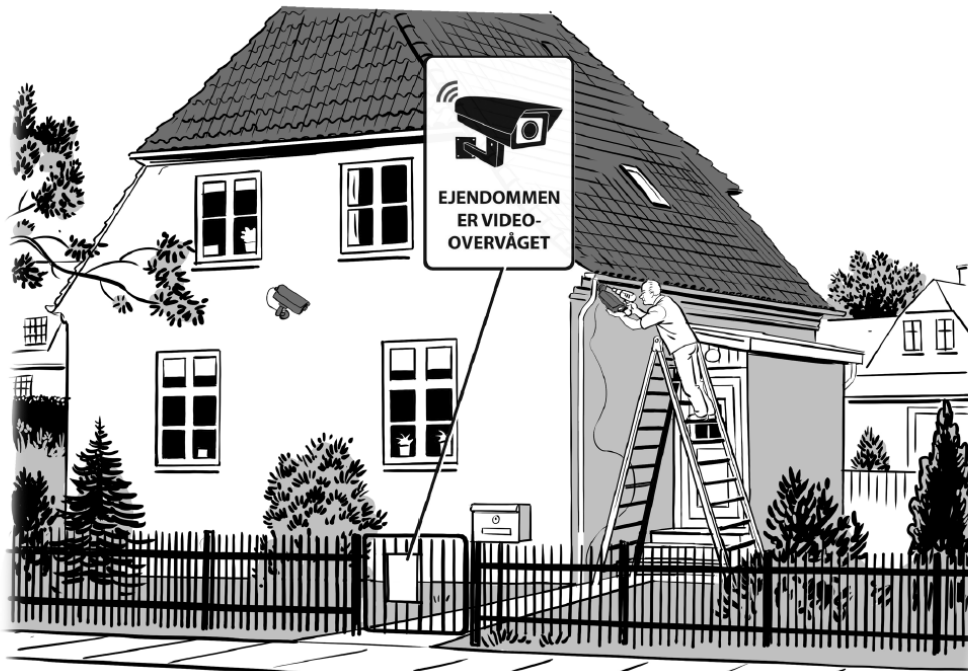

Illustration: Niels Roland

MAJ-JUNI 2022

B. Overvågning

Eksaminator skal følge retningslinjer og input nedenfor. Hvis det bliver nødvendigt at gentage et obligatorisk spørgsmål i en friere sproglig formulering, skal spørgsmålet indholdsmæssigt og sprogligt ligge så tæt på forlægget som muligt.

Ark med to billeder

Arket med billeder lægges frem foran prøvedeltager, og eksaminator siger:

”Her er der to billeder, som viser nogle situationer, der handler om emnet *Overvågning*.

Du har nu ca. 10 sekunder til at kigge på billederne.”

Efter ca. 10 sekunder siger eksaminator:

”Vil du godt beskrive kort, hvad der sker i de to situationer?”

Første obligatoriske spørgsmål

Eksaminator vælger spørgsmål A eller spørgsmål B.

A. ”Det er meget almindeligt, at der er overvågningskameraer på offentlige steder som fx tankstationer og indkøbssteder. Hvorfor tror du, det er det?”

Forslag til opfølgende spørgsmål:*

”Mener du, der kan være nogen problemer ved, at der er overvågningskameraer på offentlige steder?”

”Hvorfor?/Hvorfor ikke?”

B. ”Flere og flere boligejere sætter overvågningskameraer op. Hvorfor tror du, de gør det?”

Forslag til opfølgende spørgsmål:*

”Hvad tror du, det betyder for sikkerheden i boligområder, at flere og flere boligejere sætter overvågningskameraer op?”

* Opfølgende spørgsmål skal være situationstilpassede prøvedeltagerens svar på det obligatoriske spørgsmål. Der kan stilles andre opfølgende spørgsmål end det her anførte. Opfølgende spørgsmål skal stilles i den udstrækning, eksaminator vurderer, at det er nødvendigt for at fremkalde et tilstrækkeligt bedømmelsesgrundlag.

Andet obligatoriske spørgsmål:

”Politiet kan ved hjælp af it-teknologi overvåge, hvad folk laver fysisk og online. Hvilke fordele og ulemper mener du, der kan være ved det for samfundet?”

Forslag til opfølgende spørgsmål:*

”Tror du, øget overvågning kan skabe større tryghed i samfundet?

”Hvorfor?/Hvorfor ikke?”

* Opfølgende spørgsmål skal være situationstilpassede prøvedeltagerens svar på det obligatoriske spørgsmål. Der kan stilles andre opfølgende spørgsmål end det her anførte. Opfølgende spørgsmål skal stilles i den udstrækning, eksaminator vurderer, at det er nødvendigt for at fremkalde et tilstrækkeligt bedømmelsesgrundlag.

Bilag 1: Der måles på sprog, ikke på viden

Sprogprøver

Prøve i Dansk 1, Prøve i Dansk 2 og Prøve i Dansk 3 er almene sprogprøver, mens Studieprøven er rettet mod specielle formål (videregående uddannelse). Ved samtlige prøver og inden for alle sproglige deldiscipliner vurderes der på sprog. Det fremgår af gældende regelsæt og vejledninger.

Sprog og viden

Sprogundervisningen indeholder i høj grad et vidensaspekt. Men i sprogprøverne ligger viden implicit som baggrund for prøvedeltagers præstation og måles ikke eksplicit.

Kan en prøvedeltager ikke umiddelbart svare på et spørgsmål, trækker det ikke i sig selv ned i bedømmelsen, da der bedømmes på det sprog, prøvedeltager samlet præsterer ved prøven.

Anderledes er det, hvis den viden, prøvedeltager har inden for emnet, er så begrænset, at der i samtalen ikke kan demonstreres sprogfærdighed på det rette niveau og i et tilstrækkeligt omfang. Så vil den videnskæssige begrænsning påvirke bedømmelsesgrundlaget og dermed karakteren for den sproglige præstation.

Bilag 2: Prøve i dansk 3 (PD3)

Eksamination og bedømmelse af selvstuderende, der ikke umiddelbart har de forudsætninger, der forventes af prøvedeltagere ved PD3

Det drejer sig typisk om yngre prøvedeltagere, der er født eller opvokset i Danmark, og som følge heraf har et korrekt eller tilnærmelsesvis korrekt dansk talesprog, når der er tale om personnære emner. For PD3 er målsætningen imidlertid en sprogfærdighed, der sætter prøvedeltager i stand til at kommunikere om en lang række almene og samfundsmæssige emner.

Typisk for prøvedeltagere der ikke lever op til dette krav er, at de

- ikke har den samfundsmæssige viden eller det genrekendskab, der skal til, for at kunne interagere med prøvegrundlaget på det tiltænkte niveau
- ikke har tilegnet sig viden om, hvordan en sammenhængende præsentation af et emne organiseres
- ikke taler om emnerne på et generelt og samfundsmæssigt niveau
- ikke leverer sammenhængende forklaringer, begrundelser, stillingtagen eller argumentation.

Eksamination

Eksaminator bør under eksaminationen vedholdende søge at tilvejebringe sprog, der ligger inden for rammen af PD3, hvilket vil sige at fastholde prøvedeltager på det generelle og samfundsmæssige perspektiv og prøvegrundlæggets intentioner i øvrigt.

Derved sikrer man, at den sprogfærdighed, prøvedeltager evt. måtte være i besiddelse af, kommer frem – eller at det bliver tydeligt for både prøvedeltager og censor, at der er mangler i prøvedeltagers sprogfærdighed i forhold til de faglige mål for PD3.

Bedømmelse

Er der tale om en præstation, der falder inden for de faglige mål for PD3, vurderer man, om præstationen er til en karakter i toppen, midten eller bunden af karakterskalaen.

Er der imidlertid tale om en præstation, der af de ovennævnte grunde falder delvis uden for målsætningen for PD3, men hvor prøvedeltager har et ubesværet og korrekt talesprog, når der er tale om personnære emner, kan det delvis opveje mangler i svar på spørgsmål om almene og samfundsmæssige emner. Prøvedeltager vil dog aldrig kunne opnå en topkarakter.